

TILL NORRLAND MED TEKNISKA MUSEETS VÄNNER

Leo Hasslers brev till reskamrater och guider 18 september 2011

MED SÅNG

Strax passerade vi Gävle. Jublande och fyrstämigt (!) stämde jag upp kantaten till invigningen av Gävle-utställningen år 1901. Nu stannade Thomas bussen. Östörda skulle de 48 vännerna ombord få njuta.

Jag var väl förberedd. Detta var mitt paradnummer i Umeå Studentkör i mycket gamla tider. Som 1.a tenor lät jag min stämma skära genom allt och alla.

Kungen själv, Gustav VI Adolf, kan aldrig ha glömt detta. Ej heller mitt utrop då han steg in till festmåltiden. Frackklädda stod vi sångare på ömse sidor om den röda mattan. Och alla kamrater väste åt mig – Håll dig fullständigt lugn!

Men jag visste hur man möter sin kung – med väldig röst ropade jag ETT FYRFALDIGT LEVE FÖR KONUNGEN! Innan alla orden sagts gick kungen upp i givakt. Högt klingade våra hurra och i den överväldigande tystnad som följde hördes konungens röst – Tack studenter!

Och sedan sjöng vi Norrland, Nr 112 i Ficksångbok för manskörer.

Ja, må vara att det inte var bättre förr. Men det var roligare, säger många som var med.

Men, de har fel! Man kan inte ha roligare än vi på vår Norrlandsresa!

I BUSSEN

Kanske inte alla märkte min sång och att bussen stannade? Alla hade så rysligt mycket att säga varandra. Vid den ålder som de flesta kommit till har man ju mycket att berätta.

Hur ljusten slocknade i Visby då isen i veckotal den stränga vintern 1941 hindrade alla båtar. Men då kom svenska flygvapnets största bombplan. I stället för bomber var lasten ett helt ton karbid. Och Visbys karbidlampor kunde åter tändas, berättade vår nestor, Rune Norgren, 90.

-Vill Du se en riktig nörd, undrade Carolina Olsson, ny programmakare på Tekniska Museet. Och gav svaret själv: – Titta på den som sitter bredvid Dig! – Så sant! Och jag tänkte, som min gamle patient, att det gör inget om man är litet vrickad, bara man är det på ett trevligt sätt!

FRAMME

Plötsligt stannade bussen, alla myllrade in på vandrarhuset Gaffelbyn högt ovan Sundsvall. Alla utom jag, som föll i sömn, firade midnatt med smörgåstårter, men sparade 20 bitar till mig. Bussiga kompisar!

FIXARNA

Klart att kamraterna var pigga, de hade inte, som jag och barnbarnet Ture, rest från Luleå till Stockholm tidigare på dagen. Ty jag bor i Luleå, även här har Tekniska Museet sina vänner. Liksom i Huskvarna, där Peter Isoz framlever sina dagar.

Vi båda arrangerade resan, tillsammans med Håkan Ljungqvist, som nog gjorde mesta jobbet. Vilken ordning i mappar och filer! Mer än 1200 mejl fick han iväg. Händig med GPS; just före hemkomsten erbjöd han att låta bussen stå stilla, vi låg nämligen en minut före den planerade hemkomsten klockan 17.11.

VAR ÄR MÄNNISKORNA I SUNDSVALL?

Inte såg vi många människor arbeta i Sundsvall. Arbetade, det gjorde maskinerna!

Hela skiftlaget var nog bara 1 kvinna med 4 män i Akzo Nobel. Här produceras den karbid som fordom lyste Gotland. Fortfarande behövs väldiga mängder till avsvavling i masugnar och acetylen i svetsning.

På Ortvikens pappersbruk rusade papperet med 90 km/h, det måste gå undan, årets produktion skall räcka till tryckbart omslagspapper runt både Gotland och Öland, om någon vill kosta på.

På Tunadals sågverk kommer en långtradarlast granar i kvarten, stockarna tumlar runt och kläds av så flinkt, någon timme senare är de förvandlade till plankor och bjälkar av slätaste slag.

En metamorfos som påminde om min tid som företagsläkare på slakteriet hemmavid. På ena gaveln in på fyra ben, på andra sidan ut som korv i prydlig plast.

Det stora lugnet, sedan 1880-talet, fann vi på Merlo slott, byggt av Fredrik Bünsow, Sveriges näst rikaste man på den tiden. Bibliotekarien, vilken estradör!

Så kom de efterlängtda invalidbilarna! Äntligen fick de barnsligaste av oss – mina barnbarn Vilgot, Sixten och Ture, alla 12 år, köra Permobil! Provinsialläkaren Per Uddéns storslagna idé. Nu tillverkas 15000 elektroniskt styrda bilar årligen. Alla stannade vi upp ett ögonblick i tacksamhet att kunna gå på egna ben.

KRIGET SOM INTE BLEV AV

Men hade kalla kriget blivit hett då skulle Hemsö fästning försvarat oss. Ett miljardbygge till Sveriges värn. Min grupp fördes runt av en ung museolog, som fick stenarna att tala, vilken show! Och min show tog bara två minuter – Tage Danielssons underbara Rappen!

GLÄDJEÄMNER

Vackraste sensommarväder hade vi alla dagar. Och vilken mat! Eftersom vi var många att dela på gemensamma kostnader så räckte reskassan till extra utsvävningar.

Strömmingsflundror på Mannaminne, så härliga. Och eldsjälens Anders Åberg, som skapat Mannaminne, förde oss runt. Vilken entusiast! Han hann tala med envar och lyssna och berätta om den osannolika samlingen av föremål; jag kände igen det i hans härliga utsmyckning av Solna T-station.

Under det norra brofästet på Högakustenbron välkomnades vi av brovakten Ove själv. Mäktigt dånade fordonen fram över oss, anspråkslöst berättade han om ansvaret att bevara och skydda från rost och sprickor. Långt borta, inne i bron, hördes gossesopranerna Vilgot och Sixten, Stockholms Gosskör resp. AF.

SISTA DAGEN

Hade Iggesunds järnbruk brunnit upp på morgonen, så hade vi nog haft lika roligt ändå. Det hänger på guiden! Karl-Gunnar skulle med Torgny Lindgrens ord och tonfall gjort rättvisa även åt branden. Vilken berättare!

Klaverens hus i Söderhamn, handlade om den tid då pianon byggdes i varje svensk stad. Och järnvägmuseet i Gävle har en egen verkstad, där kunde vi stannat länge.

Men nu var resan slut!